

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 25 Ekim 2016
Nr. Ref.: RK981/16

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru No: KO94/16

Başvurucu

Slavko Simić ile Kosova Cumhuriyeti Meclisinin diğer 10 milletvekili

**05/L-010 sayılı Kosova Mülkiyetin Kıyası ve Teyidi Ajansı Hakkında
Kanuna ilişkin anayasal denetim başvurusu**

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Mahkeme Heyeti:

Arta Rama-Hajrizi, Başkan
Ivan Čukalović, Başkanvekili
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Bekim Sejdiu, Üye
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, Üye
Gresa Caka-Nimani, Üye

Başvurucu:

1. Başvurucular: Bay Skavko Simić, Bayan Jelena Bontić, Bay Saša Milosavljević, Bayan Milka Vuletić, Jasmina Živković, Bay Slobodan Petrović, Bay Bojan Mitić, Bayan Milena Milićević, Bay Srđan Popović, Bay Nenad Rašić ve Bay Adem Hodža (bundan böyle: başvurucular).

İtiraz Edilen Kanun

2. Başvurucular 05/L-010 sayılı Kosova Mülkiyetin Kıyası ve Teyidi Ajansı Hakkında Kanunun (bundan böyle: KMKTA Kanunu) kabulü için Kosova Cumhuriyeti Meclisinde (bundan böyle: Meclis) 9 Haziran 2016 tarihinde takip edilen sürecin anayasaya uygunluğuna itiraz etmişlerdir.

Başvurunun Konusu

3. Bu başvurunun konusu KMKTA Kanunu hakkında anayasal denetim yapılmasıdır. Başvurucular mezkur kanunun Kosova Cumhuriyeti Anayasasının (bundan böyle: Anayasa) 81. maddesi ihlal edilerek çıkarıldığını ileri sürmüşlerdir.
4. Başvurucular ayrıca Mahkeme bu başvuruyla ilgili nihai bir karar alana kadar mezkur kanunun hakkında yürütmeyi durdurmaya ilişkin ihtiyati tedbir koymasını Anayasa Mahkemesinden talep etmişlerdir.

İlgili Hukuk

5. Başvuru Anayasanın 113. madde 5. fıkrası, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Kanunun (bundan böyle: Kanun) 27, 42 ve 43. maddelerine dayandırılmıştır.

Başvuru Süreci

6. Başvurucular 17 Haziran 2016 tarihinde Mahkemeye başvurusunu teslim etmişlerdir.
7. Mahkeme Başkanı 17 Haziran 2016 tarihi ve GJR. KO94/16 sayılı kararla Üye Bekim Sejdiu'ju raportör yargıç olarak görevlendirmiş, üyeler Robert Carolan (başkan), Almiro Rodrigues ve Selvete Gërzhaliu-Krasniqi'den oluşan Ön İnceleme Heyeti'ni tayin etmiştir.
8. Mahkeme, başvurunun kaydedildiğini 17 Haziran 2016 tarihinde başvuruculara bildirmiştir. Başvurunun kaydedildiği konusunda aynı tarihte Kosova Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı, Kosova Cumhuriyeti Meclisi, Kosova Cumhuriyeti Hükümeti ve Kamu Denetçiliği Kurumu bilgilendirilmiş ve tüm bu taraflara başvurunun birer nüshası gönderilmiştir.
9. Meclis 29 Haziran 2016 tarihinde KMKTA Kanunuyla ilgili evrakı Mahkemeye teslim etmiştir.
10. Kanunun ilanı ve yürürlüğe konması için alınacak tedbirler konusunda Mahkeme ile Cumhurbaşkanlığı arasında 27 Haziran – 1 Temmuz 2016 tarihleri arasında yazışmalar gerçekleşmiştir.
11. Vetëvendosje Hareketi (bundan böyle: LVV Parlamento Grubu) Parlamento Grubu adına Kosova Meclisi Milletvekili Bayan Albulena Haxhiu başvurucuların iddialarına ilişkin yorumları 6 Temmuz 2016 tarihinde Mahkemeye teslim etmiştir.

12. Başvurucular, başvurularıyla ilgili ilave evrakı 11 Temmuz 2016 tarihinde Mahkemeye teslim etmişlerdir. Başvurucular ayrıca *“bu başvuruyla alakalı Mahkemeye teslim edilen tüm belge ile bilgilere erişimin sağlanması ve başvuruyla ilgili yeni bilgileri incelemek için yeterli süreye sahip olacakları şekilde Mahkemenin alacağı kararın 15 gün ertelenmesini”* talep etmişlerdir.
13. Mahkeme Başkanı 12 Temmuz 2016 tarih ve KSH. KO94/16 sayılı kararla 9 Eylül 2016 tarihinde Mahkeme Üyeliği görevinden istifa eden Robert Carolan yerine Üye Snezhana Botusharova Ön İnceleme Heyeti üyeliğine tayin edilmiştir. Yaş sıralamasına göre Ön İnceleme Heyeti başkanlık görevine Üye Almiro Rodrigues seçilmiştir.
14. Mahkeme LVV Parlamento Grubu tarafından yorumlar hakkında 15 Temmuz 2016 tarihinde başvuruculara bilgi vermiş ve ilave yorumlarını sunmaları için başvuruculara bir haftalık süre tanınmıştır.
15. Başvurucular LVV Parlamento Grubu delillerine ilişkin ilave yorumlarını 29 Temmuz 2016 tarihinde sunmuşlardır. Ancak başvurucular bu yorumları Mahkeme'nin belirlediği süre geçtikten sonra sunmuş olduklarından Mahkeme İçtüzüğü ve Mahkeme İçtihatları uyarınca ancak dava dosyası içerisinde yazışma belgesi olarak kalmışlardır (Mahkeme İçtüzüğü uyarınca belirlenen süre 22 Temmuz 2016 tarihinde sona ermiştir).
16. Ön İnceleme Heyeti 13 Eylül 2016 tarihinde Raportör Yargıç'ın raporunu inceledikten sonra tam kadroda toplanan Mahkeme Heyetine başvurunun açıkça temelden yoksun olarak kabul edilmezliği ve ihtiyati tedbir talebinin reddi yönünde teklif sunmuştur.

Olguların Özeti

17. Hükümet 5 Şubat 2015 tarihli (01/12 sayılı) kararla KMKTA Kanunu Tasarısını kabul etmiştir.
18. Meclisin Yasama Komisyonu 24 Mart 2015 tarihinde KMKTA Kanunu Tasarısını görüşmüş ve Meclise müteakip görüşme ve kabul sürecinin devam ettirilmesini önermiştir.
19. Meclis 7 Nisan 2015 tarihinde mezkur kanun tasarısını oylayıp kabul etmiştir. Oyla sonuçları şöyledir: kabul 50 oy, ret 25 oy ve çekimser 3 oy. Meclis bu tarihte çıkardığı 05-V-38 sayılı kararla ihtisas ve rapor sunmakla yükümlü olan Yasama Komisyonuna, Bütçe ve Maliye Komisyonu, Toplulukların Hak ve Çıkarları ile Geri Dönüş Komisyonu ve Avrupa Entegrasyon Komisyonuna 2 (iki) aylık süre içerisinde kanun tasarısını görüşüp Meclise nihai rapor ile önerilerini sunma görevini vermiştir.
20. Yasama Komisyonu 19 Nisan 2016 tarihinde görüş ve önerilerini içeren raporunu sunmuştur. Avrupa Entegrasyon Komisyonu 26 Nisan 2016 tarihinde önerilerini içeren raporunu sunmuştur. Bütçe ve Maliye Komisyonu ise 27 Nisan 2016 önerilerini içeren raporunu sunmuştur.

21. İhtisas komisyonu olarak Yasama Komisyonu 10 Mayıs 2016 tarihinde oyçokluğuyla KMKTA Kanunu Tasarısına ilişkin 05/2045/L-010 sayılı raporu kabul etmiştir. Diğer yandan bu komisyon 16 Mayıs 2016 tarihinde Meclis Başkanlığı ve milletvekillerine nihai raporunu sunmuştur.
22. Meclis 25 Mayıs 2016 tarihinde gerçekleştirdiği genel kurul birleşiminde KMKTA Kanunu Tasarısını görüşmüş ve önerilen bazı değişikliklerle oylamıştır. Ancak nihai karar almaya yetecek yetersayı sağlanamadığı için bir değişiklik önergesi ile Kanun metninin tamamı oylanamamıştır. KMKTA Kanunu Tasarısının daha sonraki işlemleri müteakip birleşime (bkz. 25 Mayıs 2016 tarihli genel kurul birleşim dökümü, s. 21) kadar ertelenmiştir.
23. Toplulukların Hak ve Çıkarları Komisyonu 8 Haziran 2016 tarihinde KMKTA Kanunu Tasarısını görüşmüş ve kanun tasarısının müteakip aşamalar ve kabule gönderilmesine ilişkin desteğini çekmiş ve Meclise kanun tasarısının görüşülmesinin ertelenmesi veya görüşmeden çekilmesini önermiştir. Dava dosyasına göre bu bilginin yazılı halde 28 Haziran 2016 tarihinde ulaştığı anlaşılmaktadır.
24. Meclisin 29 Haziran 2016 tarihinde yapılan genel kurul birleşimi gündeminde KMKTA Kanunu Tasarısının görüşülmesi de vardı. Meclisin P-066 sayı ve 9 Haziran 2016 tarihli tutanağına göre KMKTA Kanunu Tasarısı şu şekilde oylanmıştır: kabul 51 oy, ret 18 oy, çekimser 7 oy.

Başvurucuların Delilleri

25. Başvurucular başvurusunda KMKTA Kanununun Kosova'daki Sırp topluluğu mensupları (ve içgöçte olan kişiler) için hayati öneme sahip olduğunu ve bu kanunun Anayasa'nın 81. maddesinde belirtilen süreçte kabul edilmesi gerektiğini ileri sürmüşlerdir.
26. Başvuruculara göre:

Kanun kabul sürecinde Kosova Anayasasının 81. maddesinin öngördüğü usule riayet edilmemişti. Bu fıkra toplulukla açısından hayati öneme sahip kanunların kabulü esnasında genel kurulda mevcut ve oy kullanma hakkına sahip milletvekillerinin oyçokluğunun yanı sıra Meclis'te çoğunluk olmayan topluluklara tahsis edilmiş olan yerlere sahip mevcut ve oy kullanma yetkisine sahip milletvekillerinin oyçokluğunun sağlanması gerektiğini açıkça belirlemiştir.

Mezkur kanun olağan (Meclisin sadece mevcut milletvekillerinin oyçokluğunu gerektiren) usule göre kabul edildiği dikkate alındığında Anayasa'nın 81. maddesinde belirtilen hüküm ihlal edilmiş olduğundan kanun anayasaya aykırıdır.

Başvurucularca Talep Edilen Çözüm

27. Başvurucular Mahkeme'den şöyle bir karar çıkarmasını talep etmişlerdir:

Kosova Mülkiyetin Kıyası ve Teyidi Kanununun Kosova Anayasasını 81. maddesine uygun şekilde kabul edilmediği DOĞRULANSIN ve ANAYASAYA AYKIRI olduğu ilan edilsin.

Yukarıda belirtilenler dikkate alınarak bu kanunun uygulanmasının Kosova Sırp topluluğu açısından telafisi mümkün olmayan zararlar verme potansiyeli ve kanunun anayasaya uygunluğu denetimine ilişkin bir karar çıkarılıncaya kadar Anayasa Mahkemesinden şunu talep ediyoruz:

İHTİYATİ TEDBİR

Kosova Mülkiyetin Kıyası ve Teyidi Kanunu hakkında anayasal denetime ilişkin nihai bir karar çıkarılana kadar kanunun geçerliliğinin askıya alınması.

LVV Parlamento Grubunu Yorumları

28. Mahkeme, LVV Parlamento grubu tarafından gönderilen yorumları 6 Temmuz 2016 tarihinde teslim almıştır. Bu yorumlar şöyledir:

Anayasa'nın 81. madde ihlaline ilişkin iddia temelden yoksundur ve anayasal norm bakımından hiçbir temeli olmayan ikili çokluk kurumunun tanınması doğrultusunda bir iç parlamenter denetim karakterine sahip anayasal hak kurmayı hedeflemektedir.

Anayasa'nın 81. maddesi uyarınca "özel karaktere sahip kanunların kabulü için yetersayıyı sağlayan milletvekili sayısının oyçokluğunun iki katı ile Kosova Meclisinde güvence altına alınmış sandalyeleri işgal eden milletvekillerinin oyçokluğu gereklidir. Parlamenter idari hukuk anlamında usule ilişkin böyle bir anahtarın ne zaman uygulanmasının söz konusu olacağını tespit etmek için maddenin değişiklik, ilave veya uygulanması için özel usul gerektiren yasama girişimlerini ve bu hükümlerle belirlenmiş kanunları ve alanları açıkça ifade eden fıkralarının okunması gereklidir.

29. Dahası bu yorumlarda şu kanıtlar öne sürülmüştür:

"...hükümünün başlığı (Anayasa'nın 81. maddesi) yasama terimini kapsadığından açık adları belirlenmiş hükümleri söz konusu olmadığı anlaşılmaktadır. Ancak mevzuat terimi yürürlükte olan mevzuatın bir kısmını oluşturan hükümlerin bir grubu anlamına gelmektedir.

Başvuru Formu Tesliminden Sonra Başvurucularca Sunulan İlave Deliller

30. Başvurucular 11 Temmuz 2016 tarihinde sundukları ilave yorumlarda İhtisas Komisyonunun KMKTA Kanununa ilişkin nihai raporunu Meclise sunma sürelerine riayet etmediği için Meclis İçtüzüğü'nün ihlal edildiğini ileri sürmüştür.
31. Bununla ilgili olarak başvurucular şunu belirtmişlerdir:

Kosova Cumhuriyeti Meclisi İçtüzüğü'nün 57. madde 1. fıkrası şunu öngörmüştür: 'Birinci görüşülmede kanun tasarısının kabulünden sonra Meclis görüşülmenin devamı için şu komisyonları görevlendirir: Raportör komisyon olarak ihtisas komisyonlarından Yasama Komisyonu, Bütçe ve Maliye Komisyonu, Avrupa Entegrasyon Komisyonu, İnsan Hakları, Cinsiyet Eşitliği ve Kayıp Kişiler Komisyonu ve Toplulukların Hak ve Çıkarları ile Geri Dönüş Komisyonu ile diğer daimi komisyonlar.

Aynı maddenin 6. fıkrasında şunlar öngörülmüştür: Meclis İhtisas Komisyonu ilk görüşülmeden sonra kanun tasarısına ilişkin önerilerini içeren raporu iki aylık süre içerisinde Meclise sunar.

Yukarıda belirtilenler göz önünde bulundurularak kanun onaylama yasal süreleri 7 Nisan 2015 tarihindeki birinci görüşülmede kanun kabul edilmiş, kanunun ikinci kabulü için 9 Haziran 2016 tarihine kadar beklenmiş olup 1 yıl iki aylık bir süre söz konusudur.

32. Başvurucular yorumlarına ilaveten Parlamento Komisyonları Destekleme Müdürlüğü Müdürüne gönderdikleri 28 Haziran 2016 tarihli yazıyı sunmuşlardır. Bu yazıda Toplulukların Hak ve Çıkarları Komisyonunun 8 Haziran 2016 tarihinde toplanacağını bildirmişlerdir. Komisyon, KMKTA Kanun Tasarısı İhtisas Komisyonunun raporunu incelemiş ve kanun tasarısı hükümlerinin toplulukların hak ve çıkarlarını ihlal ettiğini ve bu tasarının toplulukların meselelerini gerektiği şekilde çözmediğini değerlendirmiştir. Bu yazının 5. maddesinde şunlar belirtilmiştir: "... *Toplukların Hak ve Çıkarları ile Geri Dönüş Komisyonu genel kurul birleşiminde ikinci kez görüşülecek olan 05/L-10 sayılı Kosova Mülkiyetin Kıyası ve Teyidi Ajansı Hakkında Kanun Tasarısına ilişkin önerileri içeren raporu (2 kabul ve 7 ret oyla) işleme koymamıştır.*

Başvurunun Kabul Edilirliği

33. Başvurucuların şikayetini esastan incelemeye geçmeden önce Mahkeme, öncelikle Anayasada belirtilmiş ve Kanun ile İçtüzükte ayrıntıları verilmiş olan kabul edilirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediğini değerlendirmek durumundadır.
34. Mahkeme bu anlamda Anayasa'nın 113.1 fıkrasına atıfta bulunur. Fıkra şöyledir: *Anayasa Mahkemesi, yasal şekilde sadece yetkili makamlarca açılmış davalar hakkında karar verir.*

35. Mahkeme devamında başvurunun Anayasa'nın 113. madde 5. fıkrası uyarınca yapıldığını Tespit etmiştir. Bu hüküm şöyledir:

Kosova Meclisinin on (10) veya daha fazla üyesi, onaylandığı günden itibaren sekiz (8) gün içerisinde Kosova Meclisinde onaylanan her türlü yasa veya karara, içerik veya usul açısından itiraz edebilirler.

36. Mahkeme mevcut davada başvurunun Meclisin 11 milletvekili tarafından ve KMKTA Kanununun kabul edildiği tarihten itibaren başlayan 8 (sekiz) günlük yasal süre içerisinde teslim edildiğini tespit etmiştir. Dolayısıyla 113. madde 5. fıkrasında böyle bir başvuru için belirlenmiş olan yetkili taraf ile yasal süre koşulu yerine getirilmiştir.

37. Mahkeme ayrıca Kanununun 42. maddesini dikkate almıştır. Bu madde Anayasa'nın 113.5 maddesi uyarınca yapılan başvuruları düzenlemektedir ve şöyledir:

Madde 42 İstem in doğruluğu

1. Anayasanın 113. maddesinin 6. fıkrası ile uyumlu olarak başlatılan istemde diğerleri arasında aşağıda belirtilen bilgiler sunulur:

1.1. Kosova Cumhuriyeti Meclisi tarafından çıkarılan karar ya da yasanın anayasallığını itiraz eden Meclis milletvekillerinin tümünün isimleri ve imzaları:

1.2. Bu istemle ilgili olan Anayasa hükümleri ya da yasa ya da herhangi başka bir konu; ve

1.3. İtirazın desteklendiği delillerin sunulması.

38. Mahkeme, milletvekillerinin adları ve imzaları, Mecliste kabul edilen itiraz konusu kanun için izlenen süreçler ile Anayasanın ilgili hükümlerinin belirtilmesi bakımından Kanununun 42. madde koşullarının yerine getirildiğini değerlendirmiştir.

39. Mahkeme bunun dışında İçtüzüğü'nün 36. kuralına da atıfta bulunur. Kural şöyledir:

(1) Mahkeme başvuruları yalnız şu hallerde görüşebilir:

(...)

d) Başvuru prima facie olarak açıkça temellendirildiği veya temelden yoksun olmadığı zaman.

(2) Mahkeme şu kanaatlere vardığında başvuruyu açıkça temelden yoksun olduğunu ilan eder:

(...)

d) Başvurucunun kendi iddiasını yeterli şekilde kanıtlayamadığı zaman.

40. Başvurucular KMKTA Kanununun Meclis tarafından olağan süreçlere bağlı kalınarak kabulünün (80. madde belirlediği şekilde) Kosova Cumhuriyeti Sırp topluluğunun hak ve çıkarlarını ihlal ettiğini ve kanunun bu topluluk

açısından hayati öneme sahip olduğundan Anayasa'nın 81. maddesine aykırı şekilde kabul edildiğini ileri sürmüşlerdir.

41. Mahkeme bu doğrultuda öncelikle mevcut dava için maddenin ilk cümlesinin ilgili olduğu Anayasa'nın 65. maddesi [Meclisin yetkileri] ile Meclisin belirlenmiş yetkilerini ortaya koymak ister. Hüküm şöyledir:

Kosova Cumhuriyeti Meclisi:

(1) Yasa, karar ve diğer genel hükümleri onaylar;

42. Devamında 69. madde [Oturum Programı ve Yetersayı] şunu belirlemiştir:

3. Milletvekili tam sayısının yarısından fazlası mevcut olduğunda, Mecliste yeterli çoğunluk sağlanır.

43. Olağan kanunların kabulü için Anayasa'nın 80. maddesi şunu belirlemiştir:

Madde 80 [Yasaların Onaylanması]

1. Yasalar, kararlar ve diğer hükümler, bu Anayasayla başka türlü belirlenmedikçe, Meclis tarafından, mevcut ve oy kullanan üyelerin oy çoğunluğuyla onaylanır.

44. Anayasa bu maddede kanunların oylama, kabul, ilanı ve yürürlüğe girmesine kadar izlenmesi gereken usuller belirlenmiştir. 80. madde 1. fıkrası anlamında kanunların kabulü mevcut kanunda olduğu gibi mevcut ve oy kullanan milletvekillerinin oyçokluğunu gerektirmektedir.

45. Hayati öneme sahip kanunların kabulüyle ilgili olarak Anayasa 81. maddesine şunları belirlemiştir:

Madde 81 [Yaşamsal Öneme Sahip Yasalar]

1. Aşağıda verilen yasaların onaylanması, değiştirilmesi veya yürürlükten kaldırılması için, Meclis üyeleri mevcut ve oy kullanabilenlerin çoğunluğunun oyu ve çoğunluk olmayan topluluklara ayrılmış ve güvenceye bağlanmış sandalyelere sahip mevcut ve oy kullanabilen Meclis üyelerinin çoğunluğunun oyu gereklidir:

(1) Belediye sınırlarını değiştirme, belediye kurma veya kapatma, belediye yetkilerini ve sınır ötesi belediyelerle belediyeler arası ilişkiler kurmayı tanımlayan yasalar;

(2) Anayasayla belirlenmiş yasalar dışında, topluluk ve mensuplarının haklarını uygulamaya koyan yasalar;

(3) Dillerin Kullanımı Yasası;

(4) Yerel Seçimler Yasası;

(5) Kültürel Mirası Koruma Yasası;

(6) Dini Özgürlükler veya Dini Topluluklarla Anlaşma Yasası;

(7) Eğitim Yasası;

(8) Topluluk Simgeleri dâhil, Simgelerin Kullanımı ve Resmi Bayramlar Yasası;

2. Yaşamsal Öneme Sahip Yasaların hiçbirisi halkoylamasına sunulamaz.

46. Yukarıda belirlendiği şekilde Anayasa'nın 81. maddesi açık bir şekilde Kosova Cumhuriyetinde hayati öneme sahip ve kabulü için mevcut ve oy kullanan milletvekillerinin oyçokluğu ile çoğunluk olmayan toplulukların temsilcilerine ayrılmış yerleri işgal eden milletvekillerinin oyçokluğunu gerektiren hayati kanunları liste halinde belirlemiştir.
47. Başvurucular KMKTA Kanununun Sırp topluluğu için hayati öneme sahip olduğunu belirterek delil anlamında şunları ifade etmişlerdir: Kanun, Kosova Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti arasında Brüksel'de yürütülen müzakerelerde varılmış olan anlaşmaların bir sonucudur; zira Kosova Mülkiyetin Kıyası ve Teyidi Ajansının (KMKTA) halefi olan Kosova Mülkiyet Ajansına (KMA) mülkiyetle ilgili yapılan şikayetlerin kahir ekseriyeti Sırbistan ve Karadağ'a göç etmiş olan Sırp ve Arnavut olmayanlar tarafından yapılmış olup *"Kadastro Anlaşması uyarınca kadastro evrakının Kosova'ya nakli esnasında kitlesel evrak sahtekarlığı yapılacağına ilişkin endişe bulunmaktadır"*.
48. Mahkeme bu iddialarla ilgili olarak yukarıda belirtilen argüman ve yorumların başvuruçuların KMKTA Kanununun Kosova toplumunun geneline değil de belli bir etnik grubu açısından hayati öneme sahip oluşu yönündeki iddialarını destekleyecek nitelikte bir temel oluşturmadıklarını değerlendirmiştir.
49. Mahkeme bu doğrultuda başvuruçuların Meclis'in KMKTA Kanununu oylarken Anayasa'nın 81. maddesine aykırı hareket ettiği iddialarını yeterli ölçüde kanıtlamaya başarılı olamadıklarını gözlemlemiştir.
50. Mahkeme başvuruçuların ilave argüman olarak Toplulukların Hak ve Çıkarları Komisyonunun KMKTA Kanununu prensipte desteklemediği olgusuna üzerine olduğunu gözlemlemiştir.
51. Mahkeme bu iddiayla ilgili olarak Toplulukların Hak ve Çıkarları Komisyonunun KMKTA Kanun Tasarısının kabulüne ilişkin önerinin olmayışının KMKTA Kanununun kabulünde anayasa ihlaline neden olduğu yönündeki iddiasını açıklamadıkları görüşündedir. Dahası Mahkeme, bu iddiayla ilgili delil olarak başvuruçuların Meclis ve Parlamento Komisyonları Destekleme Müdürlüğü Müdürüne hitan gönderdikleri ve söz konusu komisyonun KMKTA Kanun Tasarısını desteklemediğini bildiren 28 Eylül 2016 tarihli bir yazı sunduklarını tespit etmiştir. Bu, başvuruçuların atıfta buldukları söz konusu yazının KMKTA Kanununun tüm parlamento grupları tarafından görüşülüp kabul edildikten hatta başvurunun Mahkemeye teslim edilmesinden sonra gönderildiği anlamına gelmektedir.
52. Mahkeme devamında başvuruçularca 11 Temmuz 2016 tarihinde teslim edilen ilave kanıtların ihtisas komisyonu olarak Yasama Komisyonunun raporu ilk görüşülmeden itibaren Meclise teslim etmeye ilişkin 2 (iki) aylık süreye riayet etmediği yönünde ilave iddiaları gündeme getirdiğini tespit etmiştir.

53. Mahkeme bu çerçevede başvuruların Meclis İctüzüğüyle alakalı anayasa ihlali teşkil ettiğini ve Mahkeme'nin görüşmeye yetkisi olduğunu ileri sürdükleri iddiaları kanıtlamadıklarını değerlendirmiştir.
54. Mahkeme sonuç olarak başvurucuların KMKTA Kanununun Mecliste kabulü sürecinde anayasa ihlali işlendiği iddialarını yeterince temellendirmediklerini değerlendirmiştir.
55. Sonuç olarak anayasal esaslara göre başvuru açıkça temelden yoksundur ve İctüzüğün 36. kuralı (2) (d) kuralı bendi uyarınca kabul edilmez olarak ilan edilmelidir.

İhtiyati Tedbir Talebi

56. Mahkeme, başvurucuların bu davayla ilgili nihai bir kararın Mahkemece çıkarılmasına kadar söz konusu kanun hakkında yürütmeyi durdurmaya yönelik bir ihtiyati tedbir konmasını talep ettiklerini tespit etmiştir.
57. Bu taleple ilgili olarak Mahkeme Kanun'un 43. madde 2. fıkrasına atıfta bulunmak ister. Fıkra şöyledir:
- 2. Anayasanın 113. maddesinin 5. fıkrasına göre, Kosova Cumhuriyeti Meclisi tarafından onaylanan bir yasa ya da kararın itiraz edilmesi durumunda, yasa ya da bu gibi karar itiraz edilen konu için Anayasa Mahkemesinin nihai kararında tayin edilen modaliteler ile uyumlu olarak ilan edilmesi için Kosova Cumhuriyeti Başkanına gönderilebilir.*
58. Mahkeme, itiraz konusu kanunun yürürlüğe girmeyeceğini ve yürütülmeyeceğini, Anayasa Mahkemesi tarafından nihai karar çıkarıldıktan sonra ilan edilmek üzere Kosova Cumhurbaşkanı'na gönderileceğini belirtir. Bu nedenle ihtiyati tedbir talebi uygulanabilir değildir.
59. Mahkeme bu yüzden ihtiyati tedbir talebini uygulanamaz ve bu halinden dolayı kabul edilmez olarak reddetmiştir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa'nın 113. madde 5. fıkrası, Kanun'un 20, 42 ve 43. maddeleri ile İÇTÜZÜĞÜN 36. kuralı (1) (d) ve (2) (d) bentleri ve 56. kural (2) fıkrası uyarınca Kosova Anayasa Mahkemesi'nin 25 Ekim 2016 tarihinde oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmez olduğunun İLANINA,
- II. Anayasa Mahkemesi Hakkında Kanunun 43.2 madde fıkrası gereğince ihtiyati tedbir talebinin uygulanamaz ve kabul edilmez olarak REDDİNE,
- III. 05/L-010 sayılı Kosova Mülkiyetin Kıyası ve Teyidi Ajansı Hakkında Kanunun ilan edilmek üzere Kosova Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'na gönderileceğinin İLANINA,
- IV. Kararın başvuruculara, Kosova Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'na, Kosova Meclisi Başkanı'na ve Kosova Hükümetine TEBLİĞ EDİLMESİNE,
- V. Kanunun 20.4 maddesi uyarınca bu kararın Resmi Gazetede YAYIMLANMASINA karar verilmiştir.
- VI. İşbu kararın derhal yürürlüğe girer

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Bekim Sejdiu

Arta Rama-Hajrizi